

**DIE EERSTE BOERE IN
SUIDELIKE AFRIKA
EENHEID 2:**
Landbou: Gesaaides en vee

Graad 5

Landbou: Gesaaides en vee

- Saaiboerdery was 'n nuwe lewenswyse in suidelike Afrika.
- Beeste en jag was nog steeds belangrik.
- Daaglikse oorlewing het afgehang van gesaaides en dit was die vroue se verantwoordelikheid.
- Die boere het krale vir hul vee en heinings opgerig om wilde diere buite te hou.
- Hul het groente soos sorghum, koring, pampoen en vrugte soos waatlemoen gekweek.

Graanstore

- Omdat hul op een plek gebly het, kon hulle grane stoor om in die winter te gebruik.
- Elke hut het 'n graanstoor gehad.
- Die sykante was heeltemal dig om insekte en rotte uit te hou.
- Die vrouens het 'n gat aan die kant van die graanstoor gemaak wanneer hulle weer graan nodig gehad het.
- Daarna het hulle weer die gat met 'n mengsel van koeimis en modder toegemaak.

- VOORDELE van SAAIBOERDERY en VEEBOERDERY:
 - Maklike toegang tot 'n gesonde dieet van melk, vleis en groente
 - Beesmis is beskikbaar om landerye te bemes
 - Stoor van oorskot kos

Sosiale, politieke en ekonomiese struktuur

Sosiaal:
verhoudings tussen
mense wat saamleef in
'n gemeenskap.

Polities:
Die manier waarop die
samelewing regeer
word.

Ekonomies:
Die manier waarop
basiese benodighede
geproduseer en
versprei word.

Afrika-boere het slim nuwe idees en metodes gebruik om dinge polities, sosiaal en ekonomies te organiseer.

- Die samelewing was **hiërargies** – dis verdeel in sosiale klasse van ryk, arm, magtig en magteloos.
- **Ouer mans** was leiers wat die opperhoofde gehelp het met rusies tussen mense.
- **Opperhoof** was die **rykste man** met die meeste beeste in die dorpie.
- Gemeenskappe het kontak met mekaar gehad, maar elke dorpie was hoofsaaklik **selfonderhoudend**. (elkeen produseer net genoeg vir hom en sy gesin.)
- Mense met **metaalwerkvaardighede** het handel en handwerk bevorder.